

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

SLOVENŠČINA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Šolski esej

Ponedeljek, 7. maj 2007 / 150 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.

Priloga z izhodiščnim besedilom za interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga pazljivo iztrga.

Kandidat dobi tudi dva ocenjevalna obrazca in dva konceptna lista.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati naloge, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

V tej izpitni poli so navodila za razpravljalni in interpretativni esej. Izberite samo en esej. Pišite z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom v izpitno polo. **Pišite razločno.** Pisanje s samimi velikimi črkami (verzalkami) ni dovoljeno (odbitne točke). Nečitljivi eseji bodo ocenjeni z nič točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista.

Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

Razpravljalni esej	Interpretativni esej

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

Priloga k izpitni poli 1 (M071-103-1-1)**Milan Dekleva: Pimlico** (odlomek)

Milan Dekleva: Pimlico. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2006. 122–124.

Prestopi se, opazil je mojo zadrego, **Ti predmeti niso samo česen ali čebula ali brsteč pšenični klas, reče, ampak pri-spodoba celotnega življenjskega kroga, ciklusa letnih časov, menjav vremen, lun, zračnega pritiska in tako naprej. Bistveno je, da je vanje ujeta jedro časa, skrivnost dinamike sveta.** Jonasove kolegice in kolegi ga gledajo z mešanico občudovanja in nelagodja, v mojem grlu pa raste kamniti gomolj sreče, tako je, to, kar fant govori, je bistvo kiparstva. **To, kar je povedal Jonas, je bistvo kiparstva, prostor se v presečiščih pogledov preobrazi v čas. S tem smo n-leteli na vrhunsko dvosmiselnost življenja: snovno je duhovno, senzualno je eterično. Česar ne razume Bog, česar ne razumeš ti, Matjaž, je jasno umetnini. Naj to navidez blasfemično dejstvo podkrepim z mislijo Paula Kleeja. Umetnost se gre nevedno igro s poslednjimi stvarmi, in jih vendarle doseže!**

Nekdo, ki stoji v kotu dvorane, tako, da mu popoldansko sonce pada skoraj vodoravno na teme in pleča, zaploska. Najprej se ozrem vanj samodejno, ne da bi me zanimal, še vedno razmišljam o času in njegovi ujetosti v kamen. Potem me zmoti njegov obris, pričnem se truditi, da bi ga razpoznala. **Nisem vedel, reče, da znajo ženske, ki čutijo, tudi mi-sliti.** Študentje se obrnejo in zazrejo v gosta, nasmehnem se in mu pomaham z roko, **Zdaj veš, Mitja,** ozrem se na ročno uro, **vodstvo po razstavi je del mojega seminarja.** Pogladi se po bradi, **Razumem. Je kaj nujnega?** vprašam, odkima, še za trenutek postoji in po-časi odide, radovedno opazujoč noge študentk, **Se vidiva.**

Oholost Mitjevega izginevanja me potolaži, v prvem trenutku sem pomislila, da je z Matjažem nekaj narobe. **Gremo naprej,** skli-čem jato študentov, **bi si lahko za minuto ogledovali razstavo brez mene?** Prikima-

vajo, skupina odide v sosednjo dvorano, zberejo se okrog kipa, katerega površina je, to jasno razberem že iz daljave, razbrazdana v igro valov, pogled, ki potuje med stičišči in ukloni svetlob in senc, samodejno, sledeč logiki potovanja s hrbta na hrbet, sam od sebe razgiba površino, tako da daje kamen vtis magične zmuzljivosti in pretočnosti. Jonas ima prav, *minljivost časa* pride do izraza v stabilnosti, masivnosti, nepremičnosti kamna, medtem ko odhajam mimo študentov skozi vrata in se pričnem po stopnicah spuščati proti izhodu, se moja pozornost preusmeri na spomin, *grški, egejski* spomin, ki sva si ga delila z Matjažem, delila zato, ker sva si bila predana od *zunaj* in od *znotraj*, *ambientalno, izgubljena v dvojini.*

Občutje topline, ki se vame naseli s spominom, je tako močno, da možgansko središče, ki nadzoruje motoriko, za trenutek ohromi; le za las se izognem padcu po stopnicah in se panično oprimem ograje. Pimlico, še je čas, Nastja, išči, še je prostor nedolžnosti, druidi in plemenski vrači poznajo zakletve, ki podarjajo devicam plodnost, še enkrat bom izplavala iz nastanka sveta, ne bom mrtva, Pimlico, ne bom več mrtva. Skozi stekleno steno, ki ločuje sodobno preddverje galerije od baročnega eksterierja, vidim Mitjo, z rokami, prekrižanimi na prsih je zatopljen v zlatasti večer, odbleski poznega sonca ustvarjajo vtis velike iluzije, kičasto razumljene lepote na platnu neukega podobarja, ki skuša posnemati nezemsko atmosfero velikih romantičnih krajinarjev. Stopim k njemu, presenečena opazim, kako lepo je napravljen, utelešeno nasprotje Matjaževe lahkotne nemarnosti, nonšalantnosti, ki Matjaževi trubadurskosti, to moram priznati, pristoji, Mitjeva zunanost govori drugače, govori o tem, da imam opravka s samozavestnim človekom, ki točno ve, kaj hoče. **Torej, se zasmejim, kaj hočeš?**

PRAZNA STRAN

RAZPRAVLJALNI ESEJ

MED POKLICNO USPEŠNOSTJO IN ZASEBNIM ŽIVLJENJEM

Poklicna uspešnost in zasebno življenje se v vsakdanjem življenju ljubezenskih partnerjev močno prepleteta. Iz *Pimlica* in *Neznosne lahkosti bivanja* izberite po eno moško osebo in predstavite njuno družbeno vlogo v romanih. Opišite dogodek, ki je pomemben za poklicno uspešnost njunih partneric, in pomembnost obeh dogodkov utemeljite. Bi lahko primerjali, kako ljubezensko razmerje vpliva na poklicno uspešnost ljubezenskih partnerjev? Na koncu naloge kritično presodite, kako se v izteku romanov povezuje poklicna uspešnost in zasebno življenje obravnavanih ljubezenskih partnerjev.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega od 700 do 1000 besed.

INTERPRETATIVNI ESEJ

Milan Dekleva: Pimlico (odlomek)

Milan Dekleva: *Pimlico*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2006. 122–124.

V romanu *Pimlico* pleče pisatelj zgodbo skozi pripovedi različnih pripovedovalcev. Bi znali na kratko predstaviti pripovedovalko odlomka? Katere značilnosti njene pripovedi ste opazili? Ponazorite jih s primeri. Kako vplete v svojo pripoved moške literarne osebe in kako jih doživi? Vloga katerega moškega se po vaši presoji v njenem življenju pozneje najbolj spremeni? Bi znali nasloviti odlomek v povezavi z moško literarno osebo, ki ste jo v odlomku najmočneje doživeli, in svojo izbiro utemeljiti?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega od 700 do 1000 besed.

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

Blank lined writing area consisting of multiple horizontal lines for text entry.

